

Iekšpusē notiek gruzdēšana

AIJA KAUKULE

Rīt pie Dailes teātra skatītājiem beidzot nonāks jau aizvadītajā gadā iestudētais rakstnieces Regīnas Ezeras romāna "Zemdegas" dramatisējums Dmitrija Petrenko režijā. Spocīgs un neparasts stāsts par kādu Latvijas mazpilsētu, kurā divu vietējo mūsdienu nevainīgu mēģinājums satuvināties aizsāk notikumu virkni, kas izceļ gaismā gadiem slēptus pilsētiņas iedzīvotāju noslēpumus. Meitenes lomā – spilgtā Dailes teātra aktrise ANETE KRASOVSKA.

Sarunā pirmizrādes priekšvakarā Anete atzīst, ka, par spīti slēgtajam teātra durvīm, šī viņai bijusi darbīgāka teātra sezona, kādu viņa atceras – un teātra pieredze Anetei ir bagātīga, lai arī viņa arvien ir teju jaunākā Dailes teātra aktrise. Anete Krasovska uz teātra skatuves spēlēja jau kopš bērna kājas – jau desmit gadu vecumā viņa nospēlēja lomu Jaunajā Rīgas teātrī Māras Ķimeles iestudētajā izrādē "Līze Luīze". Paralēli teātrim talantīgi noslēpēja arī televīzijas kameras izjūta – seriāls "Viņas melo labāk" ilgus gadus nebija iedomājams bez Anetes Krasovskas spēlētās temperamentīgās Marijas – tagad aktrise no lomas ir atvadījusies un atzīst, ka pašlaik teātrī spēlējot ar jaunu elpu.

– Aiz muguras ir atlikto pirmizrāžu sezona – nu tās būs jānosvēt. Kā tu dzīvoji šo savādo laiku teātrī un dzīvē – ar plusa vai minusa zīmi?

A. Krasovska: – Patiesībā neviena cita sezona līdz šim nav bijusi tik intensīva kā šī – loma pēc lomas, izrāde pēc izrādes: "Zemdegas", "Piekrišana" (režisore Laura Groza), "Degunradži" (režisore Ildiko Gaspara), "Trīs draugi" (režisors Regnārs Vainars) – šajā ziņā tam, kas noticis, ir pluszīme, par to esmu pateicīga. Diemžēl vienīgās izrādes, kas pagājušajā sezonā pieredzēja skatītājus, bija "Elpa" un "Monstrs" (režisors Dmitrijs Petrenko. – **A. K.**). Mīnuszīme, protams, jāvelk tam, ka nebiju satikusi skatītājus līdz "Trim draugiem" tagad, jūlijā. Sajūta nesaprotama – tev atkal jāatceras no jauna, ko īsti nozīmē enerģijas apmaiņa ar skatītāju, jo labu laiku ripoja zināms rītenis – izrādes tikai kolēģiem, principā – nevienam. Piekēru sevi pie domas, ka neatceros, kā tas bija, kad pirms pāris gadiem spēlēju divdesmit izrādes mēnesī, teju katru va-

karu. Tagad laikā, kad agrāk spēlēju otro cēlienu, saprotu, ka nāk miegs. Jāatzīst, ierasto aktiera dzīves ritmu šis laiks kārtīgi sajauca.

– Man šķiet, ka "Elpa" bija un ir tāds šā neparastā laika iemiesojums teātrī – tu spēlē divatā ar skatuves partneri Kārli Arnoldu Avotu uz Lielās zāles skatuves bez dekorācijām, uzmanības centrā atstājot tikai aktierdarbu un cilvēci.

– "Elpa" man ir ļoti mīļa. Tā ir emociju pilna izrāde. Un man ir ļoti viegli spēlēt ar Kārli – viņš ir brīnišķīgs partneris. Ļoti jūtīga izrāde – tajā nevar tā "dragāt". Varu atzīties, tā bija izrāde, kas bija pagrieziena punkts arī manī pašā. Teātrī vienmēr esmu bijusi ļoti centīga, bet tas bieži ļoti traucē. "Elpa" bija pirmā izrāde, kur es vārda tiešā nozīmē sāku elpot uz skatuves. Kļuva daudz brīvāka un nepiespiestāka, un man ir liels prieks par to. Pakāpos vismaz vienu mazu solīti uz to, kāda es vispār vēlos būt kā aktrise – tāda, kura prot izbaudīt procesu no pirmās līdz pēdējai minūtei.

– Pāreja no jaunās aktrises uz pieredzējušu aktrisi?

« Nezinu, vai esmu savā dzīvē jau tik daudz sasniegusi, lai saskanētu ar šo aktrises vārdu.

Tev režisori arvien laiku pa laikam piespēlēja jauniešu lomas.

– Sevi joprojām pieskaitu pie jaunajām aktrisēm. Ja teātrī nebūtu ienācis Kārlis Arnolds Avots, es arvien būtu teātra jaunākā aktrise – nu viņš man šo titulu diemžēl atņēmis. (*Smejas.*) Un nav jau tikai jaunās meitenes, ir bijusi, piemēram, Blānša ("Kaisles vilciens", 2018. – **A. K.**), gan citas "lielākas" lomas. Bet, nopietni runājot – es nezinu, kas ir tā robeža, kuru pārkāpjot kļūst par aktrisi. Vispār – ja kāds ar teātri nesaistīts cilvēks man pajautā, ar ko es nodarbojos, nekad dzīvē neesmu atbildējusi, ka esmu aktrise. Man tas šķiet tik milzīgs vārds – aktrise! Raisa bijību.

– Ko tad tu atbildi?

– Ka strādāju teātrī! Ja kāds jautā tālāk, tikai tad tiekam līdz aktrisei. Nezinu, vai esmu savā dzīvē jau tik daudz sasniegusi, lai saskanētu ar šo aktrises vārdu. Iespējams, pēc laika šī bijība zudīs. Bet nezinu, vai tas vispār ir svarī-

gi. Galu galā man citiem nekas nav jāpierāda.

– Teātris šobrīd ir tavas dzīves centrā vai tomēr ne?

– Teātris patiešām ir lielākā daļa no tā, ko daru.

– Kā tagad jūties Dailes teātrī ar tā no jauna uzņemto kursu? Piemēram, jaunā kārtība vēl pirms pirmizrādes iespēlēt jauniešus ar skatītājiem. ("Zemdegu" ģenerālmēģinājums ar skatītājiem notika 3. augustā.)

– Protams, jūtu izmaiņas mūsu teātrī. Varu teikt, ka esmu apmierināta – priecājos par darbiem, kas man tiek doti. Manuprāt, jaunajiem vadītājiem šī bija ļoti grūta sezona. Ņemot vērā to, kas vispār noticis pasaulē šajā gadā, – cepuri nost, Žagars un Kairiņš ir brīnišķīgi tikuši galā. Mēs principā neesam apstājušies, neesam nošķukuši – visu laiku turam sevi tonusā, gatavībā, lai varam atsākt ierastajā tempā. Un ir brīnišķīgi, ka kritiķi tagad tiek aicināti uz jau iespēlētām izrādēm. Tas varbūt kādu laiku mulsinās skatītājus un mūs pašus, bet arī agrāk ģenerālmēģinājumos pirmoreiz satikāmies ar publiku.

– Pirmā pietura ir "Zemdegas" – Regīnas Ezeras ro-

KARĪNAS MIEZĀJAS FOTO

Anete Krasovska: "Joprojām mācos sevi savaldīt – paklusēt ir lielākā māksla. Skaidrs, ka viedokļi ir mums visiem, bet vai visiem vienmēr jāzina tavs viedoklis? Neesmu pārliecināta."

te – mans prāts vai sirds –, bet ego. Tā ir nebeidzama attīstība.

– Kāda ir tava pieredze ar "Zemdegām" un Regīnu Ezeru?

– Atceros to kā obligāto literatūru pamatskolā. Iespējams, tajā vecumā tu lielāko daļu nesaproti, bet visa informācija, ko uzkrājam, kaut kur nosēžas, un istajā brīdī to var izcelt ārā. Šis, manuprāt, ir ļoti skumjš stāsts. Par to, kā cilvēki savu ambīciju dēļ nespēj rast kopīgu valodu ar citiem. Viņi nespēj tikt galā paši ar sevi. Un tās ir problēmas, kas bijušas vienmēr un vienmēr būs, tās nav radušās, piemēram, tagad, kovidlaikā.

– Tu spēlē Leldi, literatūras skolotāja meitu – nevar nepieminēt, jau atkal jaunu meiteni...

– Mans tēvs, kuru spēlē Imants Strads, ir skolas direktors. Lelde ir tāds nedaudz spurainais pusaudzis. Bet viņa, tāpat kā visi citi šajā izrādē, tiecas pēc tā, lai taptu saprasta. Bet realitātē šajā stāstā katrs paliek savā kokonā, neielaiž tur ne citus, ne paši sevi. Vispār Lelde ir jauka, kārtīga meitene, kura meklē vecāku sapratni, bet vecākiem ir savas problēmas. Un tas ir tik pazīstami – vecāki bieži bērnus nesadzird. Un tas ir jo skumjāk, jo atstāj nopiedumus tevī, tajā, kāds tu būsi savā dzīvē pieaugot.

– Paņēmi šajā lomā līdzi kaut ko no pašas tīņa gadiem?

– Es biju pietiekami traka, tāpēc paldies maniem vecākiem, mammai (horeogrāfe Inga Krasovska. – **A. K.**), kuri tika ar mani galā. Man nav bērnu, tāpēc nevaru pateikt, kāds ir pareizais ceļš vecākiem, audzinot bērnus, bet labi atceros, ko pati izjutu tajā vecumā – ko gribēju, lai vecāki dara citādi. Tomēr Lelde ir galīgs pretstats man – viņa ir kārtīga, biežāk izvēlies nepateikt nekā pateikt – runās tikai tad, kad būs galīgi iespiesta stūri. Es arvien esmu pretējais variants – kas prātā, tas uz mēles. Joprojām mācos sevi savaldīt – paklusēt ir lielākā māksla. Skaidrs, ka viedokļi ir mums visiem, bet vai visiem vienmēr jāzina tavs viedoklis? Neesmu pārliecināta.

– Režisors Dmitrijs Petrenko ir teicis, ka Ezeras romānu ir viegli lasīt un saprast, bet to iedzīvināt ir ārkārtīgi grūti, tas prasa no aktieriem arī nedaudz citu tehniku, citu eksistēšanu uz skatuves. Piekriti?

– Piekritu, šoreiz mūsu spēles veids ir citāds. Pirmkārt, izrāde no mazās zāles pārlūkta uz lielo. Otrkārt, mūsu spēle te ir ļoti trausla. Ļoti maiga. Tā neprasa nekādus pārspīlējumus, neko milzīgu. Spēks ir niansēs. Dmitrijs Petrenko strādā ļoti

smalki. Viss, kas notiek izrādē, ir kaut kā nemanāmi, taču beigās tu ieraugi, ka izrāde ir salikusies kā puzzle vai saaudusies kā maigs zirnekļa tīkls vienā pinumā un, šē tev, beigās rokā ir divu cēlienu lielā bilde. Vēl "Elpa" bija tikpat trausla. Šāda veida izrādes ir ļoti atsvaidzinošas – citas matērijas sajūtu limenī.

– Saprotu, šajā audumā nav viena galvenā audēja, galvenās lomas?

– Mēs katrs te velkam pa dieziņam un taisām kopējo zīmējumu. Te ir vienādas lomas, dzīvojam it kā noslēgtos "burbuļos". Es, piemēram, šajā izrādē nesatiekos ar lielu daļu citu izrādes aktieru. Manai varonei ir tikai sava gīmene, te katrs dzīvo savā šūniņā – Ezera tieši tā ir rakstījusi šo darbu – kā vairākus it kā nesaistītus stāstus. Tikai reizēm tie kaut kur satiekas – tieši tāpat taču notiek arī dzīvē. Patiesībā mēs dzīvojam vieni – vieni piedzimstam un vieni nomirstam. Lielākā cīņa ir pašam ar sevi, jo ir grūti pieņemt sevi tādu, kāds esi. Iespējams, tieši šis gads, kāds tas bija, man ir licis diezgan daudz padomāt par šīm lietām. Ikdienā mēdzām ar daudzu ko aizmāļēt sev acis. Koncerts, izrādes, izklaides, draugi... Kad tas viss apstājas, palīglicēkļi un mānekļi ir nost, tu paliec aci pret aci ar sevi. Un tas ir grūtākais. **KZ**